

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-18
Besvaras senast
2025-11-26 kl. 12.00

Till utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson (L)

2025/26:212 Luciafirande för barn

Om mindre än en månad är det dags för lucia, och under många decennier var lucia en av de mest självklara och uppskattade traditionerna i den svenska grundskolan. Fram till mitten av 2010-talet var det i det närmaste otänkbart att en skola inte på något sätt uppmärksammade den 13 december – antingen genom mindre luciatåg i de lägre årskurserna, större arrangemang för hela skolan ledda av musikläraren eller åtminstone gemensam sång i klassrummet med lussekatter och glögg till personalen. Föräldrar bjöds ofta in, och firandet skapade en stark känsla av gemenskap och tillhörighet till ett gemensamt svenskt kulturarv.

Denna bild har radikalt förändrats. Allt fler grundskolor, särskilt skolor i storstadsregionerna och skolor med hög andel elever med utländsk bakgrund, har helt slutat med luciafirande. Skälen som anges är flera: brist på tid och behöriga musiklärare, personalbrist, logistiksvårigheter, rädsla för att uppfattas som konfessionella samt en tolkning av läroplanens skrivningar om inkludering och elevinflytande som i praktiken leder till att man avstår från allt som kan uppfattas som specifikt svenskt för att “ingen ska känna sig exkluderad”. Vilket är ironiskt, med tanke på att få saker kan vara så passande som att välkomna in exempelvis nyanlända barn och ungdomar till firandet av en mysig svensk tradition som lucia.

Utvecklingen är tydligt mätbar. Tidigare läroplaner (Lgr 80, Lpo 94 och till viss del Lgr 11) innehöll explicita formuleringar i musikämnet om att eleverna skulle “bekanta sig med sånger från olika högtider och årstider” samt “ta del av visor och sånger ur det svenska och nordiska kulturarvet”. Dessa skrivningar är i dagens Lgr 22 kraftigt urvattnade eller helt borttagna. Samtidigt visar Skolverkets egna tidsserieundersökningar att musikämnet har förlorat mellan 30 och 40 procent av sin garanterade undervisningstid sedan 1990-talet och att andelen behöriga musiklärare är mycket låg. När de praktiska bärarna av traditionerna försvinner är det naturligt att även luciafirandet gör det.

Regeringens och Sverigedemokraternas satsning på en svensk kulturkanon är mot bakgrund av detta mycket välkommen. Lucia – med sina karaktäristiska sånger som “Sankta Lucia”, “Luciasången” och “Staffansvisan”, de vita kläderna, ljuskronan och det gemensamma taget genom skolans korridorer – är en av våra mest folkligt förankrade och älskade traditioner. Den är i första hand kulturell och folklig, inte religiös, vilket Skolverket också flera gånger har

klargjort.

Att denna tradition nu håller på att försvinna från den svenska grundskolan är en förlust både för sammanhållningen och för elevernas möjlighet att få del av sitt eget lands kulturarv – oavsett vilken bakgrund de själva har.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson följande fråga:

Hur ser ministern på den förändring inom skolan som beskrivits, och avser ministern att vidta åtgärder för att säkerställa att kommande generationer elever får möjlighet att lära känna och delta i lucia och andra viktiga komponenter i det svenska kulturarvet?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch